

VIJEĆE EUROPE
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

KONAČNA ODLUKA
O DOPUŠTENOSTI

Zahtjeva br. 48794/99
Teodor ZAKLANAC
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava zasjedajući 15. studenoga 2001. godine u vijeću u sastavu:

g. C. L. ROZAKIS, *predsjednik*,
g. L. BONELLO,
g. P. LORENZEN,
gđa N. VAJIĆ,
gđa S. BOTOCHAROVA,
g. V. ZAGREBELSKY,
gđa E. STEINER *suci*
i g. E. FRIBERGH, *tajnik Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen 22. ožujka 1999. godine i registriran 14. lipnja 1999. godine,
uzimajući u obzir djelomičnu odluku od 16. ožujka 2000.,
uzimajući u obzir očitovanje koje je podnijela tužena država i odgovor na očitovanje kojeg je podnio podnositelj zahtjeva,
nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva, Teodor Zaklanac, hrvatski je državljanin, rođen je 1948. godine i živi u Sisku, u Hrvatskoj. Tuženu državu zastupa njena zastupnica gđa Lidija Lukina-Karajković.

A. Okolnosti predmeta

Činjenično se stanje predmeta, prema navodima stranaka, može sažeti kako slijedi.

Podnositelj zahtjeva rođen je u Hrvatskoj koja je u to vrijeme bila dio Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (u daljnjem tekstu: "SFRJ") gdje je živio do 1991. godine kad je, zajedno sa svojom obitelji, navodno otišao u Švicarsku. Kako nije dobio dozvolu

ODLUKA ZAKLANAC PROTIV HRVATSKE

boravka u Švicarskoj, godine 1992. preselio se u Saveznu Republiku Jugoslaviju. Nakon nekoliko mjeseci vratio se u Hrvatsku i živio u različitim dijelovima tada okupiranih područja.

U rujnu 1995. Sabor je donio zakon koji je uređivao privremeno korištenje imovine osoba koje su napustile Hrvatsku – Zakon o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom (u daljnjem tekstu: "Zakon o preuzimanju") kojim je općinama dopušteno da takvu imovinu daju na korištenje drugim osobama.

Čini se da je, prema tom zakonu, Općina Sisak u kuću podnositelja zahtjeva u Sisku privremeno smjestila M.I.

1. Prvi postupak

Dana 17. siječnja 1997. podnositelj zahtjeva pokrenuo je pred Općinskim sudom u Sisku građanski postupak radi vraćanja svoje kuće u posjed.

Dana 21. travnja 1997. sud je donio presudu zbog izostanka u korist podnositelja zahtjeva.

Nakon toga, M.I. je podnio prijedlog za povrat u prijašnje stanje, a istovremeno je podnio i žalbu protiv presude. Dana 11. ožujka 1998. Općinski sud u Sisku odbio je prijedlog za povrat u prijašnje stanje.

U lipnju 1998. Sabor je usvojio Program povratka i zbrinjavanja prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba (u daljnjem tekstu: "Program povratka" kojim su uređena načela njihovog povratka i vraćanja njihove imovine u posjed.

U srpnju 1998. Sabor je donio Zakon o prestanku važenja Zakona o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom.

Podnositelj zahtjeva je od Općinskog suda u Sisku tražio da naloži iseljenje koje je i naloženo 7. prosinca 1998. Iseljenje uz pomoć sudskih organa bilo je zakazano za 22. prosinca 1998., ali nije izvršeno zbog naprijed spomenute žalbe M.I. protiv presude zbog izostanka od 21. travnja 1997.

Dana 18. veljače 1999. Županijski sud u Sisku ukinuo je prvostupanjsku presudu i predmet vratio Općinskom sudu u Sisku na ponovni postupak. Utvrdio je da je Općinski sud u Sisku propustio ocijeniti je li M.I. dobio dozvolu koristiti imovinu podnositelja zahtjeva prema Zakonu o preuzimanju ili bez ikakve pravne osnove, jer je to bila odlučna činjenica za zahtjev prema Programu povratka.

Dana 27. ožujka 2000. Općinski sud u Sisku odbacio je zahtjev podnositelja zahtjeva. Sud je utvrdio da je podnositelj zahtjeva svoju tužbu pogrešno podnio općinskom sudu. On je, umjesto toga, trebao stambenoj komisiji podnijeti zahtjev za vraćanje u posjed svoje imovine kako predviđa Zakon o prestanku važenja Zakona o preuzimanju. Sud je također naveo da je taj zakon *lex specialis* u odnosu na Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima koji uređuje imovinska prava. Kako se niti jedna od stranaka nije žalila protiv te odluke, ona je dana 20. travnja 2000. postala pravomoćnom.

2. Drugi postupak

Prema ispravama koje je podnio podnositelj zahtjeva, čini se da je on u međuvremenu Stambenoj komisiji Općine Sisak podnio zahtjev za vraćanje svoje imovine u posjed. Dana 4. studenoga 1999. Stambena komisija Općine Sisak odlučila je poništiti prethodnu odluku prema kojoj je M.I. stekao pravo koristiti imovinu podnositelja zahtjeva.

Nakon toga, povodom žalbe M.I., dana 17. siječnja 2000. Stambena komisija Općine Sisak potvrdila je svoju raniju odluku. Komisija je utvrdila da je M.I. nezakonit posjednik imovine podnositelja zahtjeva.

ODLUKA ZAKLANAC PROTIV HRVATSKE

Dana 15. siječnja 2001. Stambena komisija Općine Sisak naložila je M.I. da isprazni objekt u roku od 15 dana. Čini se da on nije postupio u skladu s tim nalogom.

Dana 13. rujna 2001. Stambena Komisija Općine Sisak podnijela je Općinskom sudu u Sisku tužbu za iseljenje M.I. iz imovine podnositelja zahtjeva. Čini se da je taj postupak još uvijek u tijeku.

B. Mjerodavno domaće pravo

Članak 2., stavci 3. i 4. Zakona o prestanku važenja Zakona o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom ("Narodne novine", br. 73/1995) predviđa da postupke vezane za privremeno korištenje, upravljanje i kontrolu nad imovinom osoba koje su napustile Hrvatsku u prvom stupnju vode stambene komisije, a u drugom stupnju općinski sudovi. One primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 9. Programa povratka izbjeglica i prognanika ("Narodne novine", br. 92/98) predviđa kako slijedi:

"Osobe s hrvatskim dokumentima koje su u Republici Hrvatskoj vlasnici imovine u kojoj su privremeno zbrinute druge osobe, mogu podnijeti zahtjev općinskim stambenim komisijama i zatražiti povrat svoje imovine u posjed. Komisija će u roku od pet dana obavijestiti vlasnika o statusu njegove imovine. Na temelju dokaza o vlasništvu, stambena će komisija poništiti raniju odluku o privremenom korištenju od strane drugih osoba i naložiti smještenim osobama da isprazne objekt. Komisija će u roku od sedam dana dostaviti pisanu odluku vlasniku i privremenom korisniku. U odluci se navodi rok za iseljenje i ponuda alternativnog smještaja za privremenoga korisnika u kući ili stanu u vlasništvu države."¹

....

"U slučaju da privremeni korisnik ne isprazni objekt u naznačenom roku, komisija će pokrenuti postupak za iseljenje kod nadležnog općinskog suda u roku od sedam dana. Sud će primjenjivati odredbe o skraćenom građanskom postupku. Odluka suda je trenutno izvršna. Žalba na presudu ne utječe na postupak izvršenja ili vraćanje u posjed imovine vlasniku."²

PRIGOVORI

1. Podnositelj zahtjeva prigovara da nije imao pošteno suđenje jer Općinski sud u Sisku nije izvršio svoj nalog za iseljenje i vratio ga u posjed njegove kuće u Sisku.

2. Podnositelj zahtjeva nadalje prigovara, prema članku 8. Konvencije i članku 1. Protokola br. 1, svakom zasebno i u vezi sa člankom 14. Konvencije, da je neizvršenjem naloga za iseljenje od strane Općinskog suda u Sisku povrijeđeno njegovo pravo na

¹ Prijevod s engleskog. Izvorni tekst glasi:

"Osobe s hrvatskim dokumentima koje su vlasnici imovine u Republici Hrvatskoj u čijoj su imovini privremeno zbrinute druge osobe, mogu se javiti gradskim/općinskim stambenim komisijama i zatražiti povrat imovine u posjed. Stambena komisija će u roku od pet (5) dana u pisanom obliku obavijestiti vlasnika-povratnika o statusu imovine. Na temelju dokaza o vlasništvu, stambena komisija u roku od 7 dana izdaje rješenje o ukidanju rješenja o privremenom korištenju i tražit od privremenoga korisnika da oslobodi objekt. Stambena komisija u roku od 7 dana dostavlja pisano rješenje zakonskome vlasniku i privremenom korisniku. U rješenju se navodi rok za iseljenje i ponudu alternativnog smještaja za privremenoga korisnika u kući ili stanu u vlasništvu države."

² Prijevod s engleskog. Izvorni tekst glasi:

"U slučaju da privremeni korisnik ne oslobodi imovinu u naznačenom roku, stambena komisija će podnijeti tužbu za iseljenje nadležnom općinskom sudu u roku od 7 dana. Sud će odlučivati o predmetu po skraćenom postupku. Odluka suda bit će izvršna. Moguća žalba uložena na presudu neće odgoditi njeno izvršenje ili odgoditi vraćanje u posjed imovine zakonskom vlasniku."

ODLUKA ZAKLANAC PROTIV HRVATSKE

poštovanje njegovog doma, privatnog i obiteljskog života, njegovo pravo na vlasništvo, te da je izvršena diskriminacija protiv njega na temelju njegovog srpskog porijekla.

PRAVO

1. Podnositelj zahtjeva prigovara da Općinski sud u Sisku nije izvršio svoju presudu od 21. travnja 1997. kojom je prihvaćen njegovog tužbeni zahtjev za povrat u posjed njegove kuće u Sisku, kao i svoj nalog za iseljenje izdan nakon te presude. Sud je ovaj prigovor ispitao na temelju članka 6., stavka 1. Konvencije čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi....svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

Vlada tvrdi da je presuda Općinskog suda u Sisku od 21. travnja 1997. kojom je prihvaćen tužbeni zahtjev podnositelja zahtjeva ukinuta odlukom Županijskog suda u Sisku od 18. veljače 1999. Stoga je ovršni postupak obustavljen jer ovrha više nije bila moguća.

Podnositelj zahtjeva se ne slaže s Vladom.

Sud primjećuje da je dana 21. travnja 1997. Općinski sud u Sisku donio presudu zbog izostanka kojom je prihvaćen tužbeni zahtjev podnositelja zahtjeva za povrat u posjed njegove kuće u Sisku. Dana 11. ožujka 1998. isti je sud odbio prijedlog M.I. za povrat u prijašnje stanje. Međutim, povodom žalbe M.I. protiv te odluke, Županijski sud u Sisku je 18. veljače 1999. ukinuo je prvostupanjsku presudu i predmet vratio prvostupanjskom sudu. Tako je odluka od 21. travnja 1997. prestala postojati. U tim okolnostima, Sud nalazi da činjenice koje su predmet prigovora ne ukazuju na postojanje povrede članka 6. Konvencije.

Iz toga slijedi da je prigovor očito neosnovan i da se mora odbiti u skladu sa člankom 35., staccima 3. i 4. Konvencije.

2. Podnositelj zahtjeva nadalje prigovara da je zbog činjenice što Općinski sud u Sisku nije izvršio svoju presudu i nalog za iseljenje povrijeđeno njegovo pravo na dom, privatni i obiteljski život, njegovo pravo na vlasništvo, te da je protiv njega izvršena diskriminacija na temelju njegovog srpskog porijekla. U odnosu na to, on se poziva na članak 8. Konvencije i članak 1. Protokola br. 1, svaki zasebno i u vezi sa člankom 14. Konvencije.

Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva podnio Stambenoj komisiji Općine Sisak uspješan zahtjev za vraćanje svoje imovine u posjed, u skladu s Programom povratka. Taj postupak i pitanja ovrhe trenutno su u tijeku pred Općinskom sudom u Sisku, kao drugostupanjskim tijelom. Stoga su prigovori podnositelja zahtjeva na temelju članka 8. Konvencije i članka 1. Protokola br. 1., svakog zasebno i u vezi s člankom 14. Konvencije, preuranjeni.

Iz toga slijedi da se ovaj dio zahtjeva mora odbiti u skladu sa člankom 35., staccima 1. i 4. Konvencije zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih lijekova.

Iz tih razloga, Sud jednoglasno

proglašava zahtjev nedopuštenim.

Erik FRIBERGH
Tajnik

CHRISTOS ROZAKIS
Predsjednik